

د مسلمان په ژوند

کي

د عبادتاتو بني پايلي

ليکوال: عبدالمحسن عباد البدر

Ketabton.com

ژباړه: شکر الله ربوبي

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صفحه	د مطالبو نوملړ	عنوان
4.....		عبادت څه ته وائي؟:
5.....		د عبادت د قبليدو دوه شرطونه:
6.....		د بدعت بدې:
9.....		صحيح ايمان او تقوا د ښه ژوند دوه اسباب:
12.....		د استغفار د ويلو فايدي:
13.....		د مسلمان په ژوند كې د صالح عمل فايدي:
15.....		د مسلمان په ژوند كې د لمانځه غوري پايلي:
16.....		د مسلمان په ژوند كې د زكاة ور كولو گټي:
17.....		د مسلمان په ژوند كې د روژې نيولو ښې پايلي:
18.....		د حج فريضة د مسلمان په ژوند كې:

الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضلَّ له، ومن يضلل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، أرسله بالهدى ودين الحق ليظهره على الدين كله، فبلغ الرسالة وأدى الأمانة، ونصح الأمة، اللهم صل وسلم وبارك عليه، وعلى آله وأصحابه، ومن سلك سبيله واهتدى بهديه إلى يوم الدين.

عبادت خه ته وائي؟:

عبادت يو جامع نوم دی، هر هغه خه ته شامل دی چي الله تعالی یې خوبنوي او ورباندي راضي کيږي که هغه ظاهري او باطني اقوال وي او که اعمال، عبادت د لوی اهمیت خخه برخمن دی، د همدې موخي لپاره الله تعالی مخلوق پیدا کړ، رسولان یې ورته راو لیرل، تر خو د الله تعالی په عبادت یې امر کړی او د غیرالله د عبادت خخه یې رامنع کړي، الله سبحانه و تعالی فرمایلي دي: {وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ}. (الذاريات: ۵۶).

ژباړه: ما پيريان او انسانان زما د عبادت پرته د بل خه لپاره نه دي پيدا کړي.

يعني الله تعالی دوی د دې لپاره پيدا کړي دي چي پخپل عبادت امر ورته وکړي او د نافرمانۍ خخه یې رامنع کړي.

الله سبحانه و تعالی فرمایلي دي: {وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ}. (النحل: ۳۶).

ژباړه: موږ په هر امت کي يو پيغمبر ليرلې، او د هغه په وسيله مو ټول خبر کړل چي: د الله بندگي وکړئ او د طاغوت له بندگۍ خخه ځان وژغورئ.

او الله سبحانه و تعالی فرمایلي دي: {وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ}. (الانبيا: ۲۵).

ژباړه: موږ چې ستا خخه مخکي هر پيغمبر ليرلې دی، هغه ته مو همدغه وحيي کړې ده، چي زما خخه پرته بل اله (د عبادت لايق) نسته، نو تاسي همدا زما بندگي وکړئ.

عبادت ډېر اقسام او برخي لري؛ لکه ویره، امید، توکل، مینه، انابت، غیبي کومک غوښتل، د کومک لپاره فریاد، قرباني، نذر او داسي نور د عبادت مختلف ډولونه. همدا ډول د عبادت له جملې څخه؛ د اسلام پنځه ارکان دي چي د جبرائیل علیه السلام په مشهور حدیث کي بیان سوي دي، کله چي یې د رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه د اسلام په اړه پوښتنه وکړه نو نبي علیه الصلاة والسلام ورته وویل: (أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمداً رسول الله) دا چي ته دا گواهي ورکړې چي د الله تعالی څخه ماسیوا بل څوک د عبادت لایق نسته، او محمد صلی الله علیه وسلم د الله تعالی استازی دی، او لمونځ وکړې، زکات اداء کړې، د رمضان د میاشتي روژه ونیسي، او که دي توان او طاقت وي نو د بیت الله حج وکړې. (رواه مسلم، کتاب الايمان).

د عبادت د قبليدو دوه شرطونه:

عبادت هغه وخت قبليږي چي دوه شرطه پکښي نغښتي وي، اول: اخلاص: يعني عمل بايد خاص د الله تعالی د رضاء او يوازي بايد د الله تعالی لپاره وي، دوهم: په عمل کي بايد يوازي د نبي علیه الصلاة والسلام اتباع او پیروي وي، په عمل کي بايد خامخا اخلاص موجود وي، يعني يوازي به دا عمل د الله رضاء لپاره وي د بل چا رضاء به پدې عمل کي شریکه نه وي، ځکه چي د عبادت يوه زړه هم د الله تعالی ماسیوا د بل چا لپاره نه کيږي.

د شهادتینو يعني د (أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمداً رسول الله) د ویلو غوښتنه او مقصد دادی؛ چي عبادت به يوازي د الله تعالی لپاره خاص وي او يوازي به د رسول الله صلی الله علیه وسلم متابعت او پیروي پکښي نغښتي وي، عبادت هغه وخت عبادت شمېرل کيږي چي د الله عزوجل د را استول سوي پیغمبر صلی الله علیه وسلم په طريقه برابر وي.

د (أشهد أن لا إله إلا الله) يعني (زه پدې شاهدي اداء کوم چي نسته لایق د عبادت مگريو الله دی) د همدې کلمې د ویلو مقصد او غوښتنه داده چي د هر ډول عبادت لایق او مستحق د الله عزوجل څخه پرته بل څوک نه دی.

بدعت بدی:

او د شهادت دوهمه برخه (أشهد أن محمداً رسول الله) يعني (زه په دې خبرې شاهدي ورکوم چي محمد صلی الله عليه وسلم د الله تعالی رینبنتی استازی دی)، دا غوښتنه کوي چي هر عبادت باید د همدې استازي او رسول په طريقه وي.

نو عبادت باید په هغه طريقه ترسره نسي چي الله تعالی نازله کړې نه وي لکه په بدعتي طريقې سره عبادت کول يا په دين کي نوي کارونه ايجادول، بلکه عبادت باید د سنت موافق وي، نو خلاصه خبره داده چي د (أشهد أن لا إله إلا الله) غوښتنه داده چي هر عبادت باید يوازي او يوازي د الله تعالی لپاره وي، او د (أشهد أن محمداً رسول) غوښتنه داده چي هر عبادت باید د همدې رسول په طريقه برابر ترسره سي.

خو کله چي يو له دې دوو شرطو څخه موجود نه وي، يا اخلاص موجود نه وي يا د رسول صلی الله عليه وسلم په طريقه نه وي، يا دواړه نه وي، نو پداسي حال کښي همدا عمل خپله پر عمل کونکي باندي رد دی، او د الله تعالی په نزد قبول نه دی، الله تعالی فرمايلي دي: {وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَّنثُورًا} . (الفرقان: ۲۳).

ژباړه: او هر څه چي دهغو کړه وړه دي موږ به هغه راواخلو، د دورې په څير به يې والوزوو.

د اخلاص د نه شتون له کبله عمل ردیږي، او رسول الله صلی الله عليه وسلم د هغه عمل په اړه فرمايلي دي چي پر بدعت بناء وي: (مَنْ أَحَدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ، فَهُوَ رَدٌّ) (چا که زموږ په دې دين کښي داسي عمل ترسره کړ چي په دين کښي نه و نو هغه رد او مردود دی). (صحیح البخاري: بَابُ إِذَا اضْطَلُّوا عَلَىٰ صُلْحٍ جَوْرٍ فَالْصُلْحُ مَرْذُودٌ ، سنن ابی داود: باب في لزوم السنة).

په صحیح مسلم کي بل روايت داسي راغلی دی: (مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ) (چا که يو عمل ترسره کړ او پر هغه زموږ حکم نه و نو هغه عمل رد دی). يعني نه قبلېږي.

(صحیح مسلم: بَابُ نَقْضِ الْأَحْكَامِ الْبَاطِلَةِ، وَرَدُّ مُخَدَّنَاتِ الْأُمُورِ).

همدا شان رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: (فَإِنَّهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ بَعْدِي فَسَيَرَىٰ
اِخْتِلَافًا كَثِيرًا، فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الْمُهَدِّينَ الرَّاشِدِينَ، تَمَسَّكُوا بِهَا وَعَصُوا عَلَيْهَا بِالتَّوَّاجِدِ،
وَإِيَّاكُمْ وَمُحَدَّثَاتِ الْأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحَدَّثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ). (سنن ابى داود: بَابُ فِي لُزُومِ السُّنَّةِ ، و صححه
الالباني).

ژباړه: (يقيناً څوک چي زما څخه وروسته ژوندى وي نو ژر دى چي ډېر اختلاف به وويني ،
نو پر تاسو د لازمي ده چي زما سنت عملي کړئ او د خلفاء مهدينو او راشدينو سنت عملي
کړئ، پدې سنتو باندي منگولي ټينگي کړئ او نواجد غاښونه ورباندي راتاو کړئ،
ځانونه په دين کي د نو کارو څخه وساتئ، يقيناً هر نوى کار په دين کي بدعت دى، او هر
بدعت گمراهي ده).

او نبي عليه الصلاة والسلام د (۷۳) درو اويا ډلو په حديث کي دا خبره څرگنده کړې ده چي
دوو اويا ډلې به جهنم ته ننوزي او يوه ډله به نجات او خلاصون پيدا کوي، او رسول الله
صلى الله عليه وسلم دا خبره هم بيان کړې ده چي هغه ډله چي د اور څخه به نجات پيدا کوي
هغه فرقه به ناجيه وي، او دا هغه کسان دي چي د رسول الله صلى الله عليه وسلم او د
صحابه کرامو رضي الله عنهم اجمعين پر لار روان وي.

امام مالک بن انس رحمة الله عليه فرمايلي دي: ددې امت اخير به په هغه څه اصلاح کيږي
په کوم څه چي مخکني خلک اصلاح سوي وه، او بيا فرمايې: چا که په اسلام کي يو داسي
عمل ايجاد کړ چي په اسلام کي يې دليل موجود نه و او ده همدا نوى کار ښه گڼي نو په
حقيقت کي ده پر نبي عليه الصلاة والسلام باندي د خيانت گمان وکړ. الله تعالى
فرمايې: {الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ} (المائدة: ۳).

ژباړه: نن مي تاسوته ستاسو دين مکمل کړ.

که په هغه ورځ يو کار دين نه و نو نن ورځ هم دين نه گڼل کيږي. (الاعتصام د شاطبي: ج ۱/ص ۲۸).

یوازي د نیت او ارادې په صفاوالي باندي عمل نه قبلیري، ترڅو چي دليل ورباندي موجود نه وي، رسول الله صلی الله علیه وسلم ته یوه صحابي وویل: (فَإِنِّي نَسَكْتُ شَاتِي قَبْلَ الصَّلَاةِ، قَالَ: «شَأْنُكَ شَأْنُ لَحْمٍ»). (صحيح البخاري: باب الأكل يوم النَّحْرِ).

ژباړه: ما د اختر د لمانځه مخکي قرباني وکړه، نو نبي عليه الصلاة والسلام ورته وويل: ستا پسه د غوښو پرته د بل څه لپاره نه دی). يعني دا قرباني نه ده، ځکه چي د رسول الله صلی الله علیه وسلم د طريقې او سنت خلاف ده، سنت دادی چي لمړی د اختر لمونځ ترسره سي بيا قرباني وکړل سي، نو د لمانځه مخکي قرباني معتبره نه ده.

حافظ ابن حجر عسقلاني په فتح الباري د بخاري په شرح کي فرمايې: شيخ ابو محمد بن ابي جمره فرمايلي دي: ددې حديث څخه دا خبره معلومه سوه چي که عمل د ښه او صفا نیت موافق هم وي خو چي د شريعت مخالف وي بيا هم نه صحيح کيږي. عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه د رسول الله صلی الله علیه وسلم ريښتني ملگری داسي مسجد ته داخل سو چي خلگو په مسجد کي حلقه جوړه کړې وه، او د هريوه سره يو څه کوچنی ډبري وي، په دوی کي يو سپري وويل: سل واره (سبحان الله) واياست، سل واره (لا اله الا الله) واياست، سل واره (الله اکبر) واياست، يعني د ډبرو په شمېرولو سره يې عبادت او ذکر کاوه، ترڅو چي عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه د دوی سرته ودرېدی او وې ويل: دا تاسو څه کوئ؟، دوی وويل: اې د عبدالرحمن پلاره! د ډبرو په شمار سره (الله اکبر، لا اله الا الله او سبحان الله) وايو، ده ورته وويل: خپل گناهونه و شمارئ زه ستاسو لپاره ضامن يم چي ستاسو نيکياني به ضايع نسي، هلاکت دی، اې د محمد (صلى الله عليه وسلم) امته! تاسو څومره پر خپل هلاکت تيزي کوئ! دغه ستاسو د نبي صلى الله عليه وسلم ملگری په گڼ شمار ژوندي دي، او تر اوسه د رسول الله صلى الله عليه وسلم کالي لا نه دي زاړه سوي، لوبني يې نه دي مات سوي، زما دي قسم په هغه رب وي چي زما نفس يې په لاس کي دی، تاسو د هدايت څخه په ډک ملت باندي ياست، او يا دا چي د گمراهی د دروازي خلاصونکي ياست؟! دوی وويل: په الله تعالی قسم اې د عبدالرحمن پلاره! موږ د خیر پرته بله اراده نه لرل، عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه ورته وويل: ډبرو د خیر اراده کونکو ته به خیر هيڅکله و نه رسيږي. (الدارمي: باب في كراهية أخذ الرأى وصحة الالباني).

صحيح ايمان او تقوا د بڼه ژوند دوه اسباب :

په عبادت کي د سيني خلاصوالی، د حالت بڼه والی، د رزق پراخي، سلامتي، راحت او اطمینان او داسي نوري بې شماره بڼې پایلي او تاثیرات نغښتي دي.

په زیاتو قرآني آیاتو او نبوي احادیثو کي د عبادت د کولو تاثیرات او بڼې نتیجې رانقل سوي دي، حکه تقوا او صالح اعمال د دنیا او اخیرت سعادت او خوشبختي ده.

الله تعالی فرمایي: {وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ}. (الاعراف: ۹۶).

ژباړه: که د سیمو خلکو ايمان راوړی وای او د پرهیزگاری، کړنلاره یې غوره کړې وای، نو موږ به پر هغو د اسمان او حُمکي د برکتونو دروازي پرانیستي وای.

دا ایت د عبادت پر گټورو او بڼو پایلو مشتمل دی، یعنی چا که تقوا کول او پر الله تعالی یې ايمان راوړ، نو الله تعالی به ده ته ثابت قدمي ورکړي، په دنیا کي به حلال رزق ورکړي، د اسمان او محکي برکتونه به ورباندي را خلاص کړي، د اسمانه به باران را نازل کړي، او د محکي به نباتات او مختلفي خزاني را وباسي.

الله تعالی د اهل کتابو په اړه فرمایي: {وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ
لَأَكْلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ}. (المائدة: ۶۶)

ژباړه: کچیري دوی تورات او انجیل او هغه څه چي دوی ته نازل سوي دي نافذ کړي وای، چي د دوی د رب له لوري ورته لېږل شوي وه، نو د دوی لپاره به له پاسه روزي اوږدله او له لاندې به راخوتیدله.

یعني هغه رزقونه چي الله تعالی یې د اسمانه د باران په سبب رالیږي، او د حُمکي څخه نبات او کښتونه را زرغونوي، همداسي د محکي څخه خزاني هم راباسي دا هر څه هغه وخت کیدای سواي چي اهل کتابو الهي کلام تطبیق او عملي کړی وای.

پدې دوو اياتونو کي الله تعالی د کلیو د اوسیدونکو او د اهل کتابو د ایمان او تقوا یادونه وکړه، چي په دنیا کي به سعادت او پراخ ژوند ورکړي، مگر اخروي ثواب او اجر د متقي مؤمنانو لپاره دی، الله تعالی په قران کریم کي فرمایلي دي: {وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأَدْخَلْنَاَهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ}. (المائدة: ۶۵).

ژباړه: که دغو اهل کتابو ایمان راوړی وای او له الله تعالی څخه یې وپره کړې وای؛ نو موږ به د دوی گناهونه ور رڅولي وای او دوی به مو له نعمتونو څخه ډکو جنتونو ته نیستلي وای.

په بل ایت کي الله تعالی فرمایي: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا}. (الاحزاب: ۷۰).

ژباړه: ای مؤمنانو! د الله څخه ووپرېږئ او سیده خبره کوئ.

تقوا، حقه او مستقیمه وینا هغه لوی عبادت دی چي تر سره کونکو ته یې الله تعالی دوه غوره او لوی نعمتونه ورکوي، لکه څنگه چي الله تعالی فرمایي: {يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا}. (الاحزاب: ۷۱).

الله تعالی به ستاسو عملونه سم کړي او ستاسو گناهونه به معاف کړي هر څوک چي د الله او د هغه د رسول اطاعت وکړي هغه په لوی کامیابی سره کامیاب سو.

د عملونو اصلاح کول او د گناهونو معافول هغه لوی او ستري پایلي دي چي الله تعالی یې و مسلمان ته د عبادت له کبله په دنیا او اخرت کي ورکوي.

الله تعالی فرمایي: {مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ}. (الطلاق: ۲-۳).

ژباړه: چا که د الله تعالی څخه وپره وکړه، الله تعالی به د هغه لپاره له ستونزو څخه د وتلو کومه لاره پیدا کړي، او هغه ته به له داسي لاري څخه روزي ورکړي، چي هغه لوري ته یې گومان هم نه وي.

ددې ایت څخه معلومه سوه چي تقوا او پرهیزگاري د الله تعالی عبادت او طاعت ته وایي، یعنی کله چي یې امرونه پرځای سي او د نواهیو څخه یې پرهیز وکړل سي.

د تقوا ثمره او پایله داده چې الله تعالی به دده هر ډول ستونزي حل کړي، کړاونه به یې سپک کړي، او بې گمانه او بې فکره به حلال رزق ورکړي. او په بل ایت کې فرمایې: {وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا}. (الطلاق: ۴).

ژباړه: خوګ چې د الله څخه وویرېږي، الله عزوجل یې په کار کې اسانتیا پیدا کوي.

د تقوا له فایده څخه دا هم ده چې الله تعالی و مؤمن مسلمان ته کارونه اسانوي، د خیر دروازي ورباندي را خلاصوي، د دنیا او اخرت د سعادت او نیکبختۍ لاري به ورته را پرانیسي.

په بل ایت کې الله تعالی فرمایې: {وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَكْفُرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمُ لَهُ أَجْرًا}. (الطلاق: ۵)

ژباړه: خوګ چې د الله عزوجل څخه وویرېږي، الله تعالی به د هغه گناهونه ورمعاف کړي او لوی اجر به ورکړي.

او الله تعالی فرمایې: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ}. (الانفال: ۲۹).

ژباړه: اې مؤمنانو! که تاسو له الله تعالی څخه وویرېږئ، نو الله تعالی به تاسې ته فرقان در په برخه کړي (چې د حق او باطل تر منځ توپیر وکړي). او ستاسو گناهونه به معاف کړي او تاسو ته به بخښنه وکړي. الله تعالی لوی فضل کونکی دی.

لډې ایت څخه په واضحه ډول معلومه سوه؛ چا چې تقوا وکړه یعني د الله تعالی څخه په پټه او ښکاره وویږي نو الله تعالی به د حق او باطل تر منځ د فرق کولو ځواک او ملکته ورکړي، په دنیا کې به پر هدایت وي او په پوهي او بصیرت به ژوند تیروي، په اخرت کې به یې الله تعالی گناهونه معاف کړي.

او د ایت دین په اخیر کې فرمایې: {وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ}. (البقره: ۲۸۲).

ژباړه: د الله تعالی څخه وویرېږئ الله تعالی تاسو ته د عمل سمه لار درښيي.

د استغفار د ویلو فایده:

الله تعالی د نوح علیه السلام او د هغه د قوم داسی حکایت کوي: {قُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّاراً يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً يُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَاراً}. (نوح: ۱۰-۱۲).

ژباړه: ماوویل: له خپل رب څخه بڅښنه وغواړئ، بېشکه چي هغه ډېر زیات بڅښونکی دی؛ هغه به پر تاسو له اسمانه بڼه اورښتونه وکړي؛ تاسو ته به مالونه او اولادونه در په برخه کړي، ستاسو لپاره به باغونه پیدا کړي او ستاسو لپاره به ویالې وبهوي.

داد عبادت پایلي او نتایج دي، پدې ایت کښي عبادت یعنی د بڅښي غوښتلو په سبب الله تعالی په شپلو شپلو بارانونه کوي، بڅښنه غوښتونکو ته مالونه او اولادونه ورکوي، باغونه او د اوبو پراخي ورنصیب کوي.

همدارنگه الله تعالی د نبي علیه الصلاة والسلام او د هغه د قوم حکایت داسی رانقلوي: {وَأَنْ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعاً حَسَناً إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ}. (هود: ۳).

ژباړه: او که تاسو له خپل رب عزوجل څخه بڅښنه وغواړئ او د هغه لوري ته را وگرځئ، نو هغه به تريوې ټاکلي مودې پوري تاسو ته د ژوند بڼه وسایل درکړي؛ او هر د فضل خاوند ته به د هغه فضل ورکړي.

ددې ایاتونه په خیر الله تعالی د هود علیه السلام او د هغه د قوم حکایت هم رانقلوي او فرمایلي یې دي: {وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَىٰ قُوَّتِكُمْ}. (هود: ۵۲).

ژباړه: او اې زما قومه! له خپل رب څخه بڅښنه وغواړئ، بیا د هغه لوري ته رجوع وکړي، هغه به پر تاسو له اسمانه بڼه اورښتونه وکړي، او ستاسو پر اوسني قوت سربیره به نور قوت درزیات کړي.

د مسلمان په ژوند کې د صالح عمل فايدي:

همدا شان الله تعالى فرمايي: { مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنشَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ } . (النحل: ۹۷).

ژباړه: هر څوک چې بڼه عمل وکړي که هغه نارینه وي او که ښځه، په دې شرط چې مؤمن وي، هغه ته به موږ خامخا په دنيا کې پاک ژوند ورکړو او (په اخرت کې به) دغسې خلکو ته خامخا د هغو اجر له ډېرو بڼو عملونو سره سم ورکړو.

ددې ايت څخه دا خبره څرگنده سوه؛ چې د ايمان او نیک عمل په سبب الله تعالى و انسان ته پاک او نیکبخته ژوند ورکوي، داسې ژوند چې د الله تعالى پر ويره او د رسول صلی الله عليه وسلم پر اطاعت ولاړ وي.

همدا رنگه په نبوي احاديثو کې د عباداتو بڼې پايلې او بڼه تاثيرات را نقل سوي دي، نبي عليه الصلاة والسلام و عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما ته په قيمتي وصيت کې فرمايي: (احْفَظِ اللّٰهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللّٰهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ). (الترمذي).

ژباړه: (د الله تعالى د دين او احكامو ساتنه په دعوت او عمل سره وکړه الله تعالى به ستا ساتنه وکړي، د الله تعالى احكام عملي کړه نو الله تعالى به خپل مخ ته وويني). (الترمذي).

په مسند احمد کې روايت دی رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: (احْفَظِ اللّٰهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللّٰهَ تَجِدْهُ أَمَامَكَ، تَعْرِفْ إِلَيْهِ فِي الرَّحَاءِ، يَعْرِفْكَ فِي الشَّدَّةِ).

ژباړه: (د الله تعالى د دين او احكامو ساتنه په دعوت او عمل سره وکړه الله تعالى به ستا ساتنه وکړي، د الله تعالى احكام عملي کړه نو الله تعالى به (د خپلي مرستي لپاره) خپل مخ ته وويني، د اسانۍ په حالت کې د الله تعالى احكام عملي کړه نو الله تعالى به په سختۍ کې ستا کومک وکړي).

همدا حديث امام نووي پخپل كتاب اربعين كي په نونسم شمېره رانقل كړی دی، او د نووي په شرح كي ابن رجب رحمة الله عليه ددې حديث څخه قيمتي معناگانې را ايستلي دي او فرمايلي دي: كله چي الله تعالى د خپل بنده حفاظت كوي نو دوه ډوله حفاظت يې كوی:

لمړی: د بدن، مال، اولاد او كورنۍ حفاظت يې كوي.

دوهم: د ديندارۍ حفاظت يې كوي، يعني له گمراه كونكو شبهاتو او ناروا خواهشاتو څخه يې ساتي چي له امله به په دين او دنيا كي پوره استقامت ترلاسه كړي، نو چا كه د الله تعالى احكام عملي كړل او تر حدود يې تجاوز ونه كړ نو الله تعالى د هغه حفاظت كوي، نو د الله تعالى بنده د هغه د حدودو ساتنه كوي امرونه يې عملي كوي او د منع سو شيانو څخه يې ځان ساتي.

د نبي عليه الصلاة والسلام دا قول: (يَحْفَظُكَ). يعني (الله تعالى به ستا ساتنه وكړي) دا د عمل جزاء ده، او د صالح عمل بڼه پايله او نتيجه ده، همدا د عمل مطابق جزاء ده، او نبي عليه الصلاة والسلام دا قول چي فرمايلي يې دي: (اخْفَظِ اللَّهَ تَجِدَهُ أَمَامَكَ). يعني (د الله تعالى د حدودو ساتنه وكړه الله تعالى به (د خپلي مرستي لپاره) خپل مخ ته وويني، يعني: الله تعالى به په تا باندي احاطه وكړي او ستا رعايت به وكړي، او د هر ډول بدۍ څخه به ستا ساتنه وكړي.

همدا ډول د نبي عليه الصلاة والسلام دا قول: (تَعَرَّفْ إِلَيْهِ فِي الرَّحَاءِ، يَعْرِفَكَ فِي الشَّدَّةِ). (د) اسانۍ په حالت كي د الله تعالى احكام عملي كړه، نو الله تعالى به په سختۍ كي ستا كومك وكړي) يعني: كله چي ته د الله عزوجل او د رسول صلى الله عليه وسلم اطاعت د پراخۍ او اسانۍ په حالت كي وكړې او نافرمانې يې نه كوي نو الله تعالى به د همدې عمل په اساس تاته اجر او ثواب دركړي او په سختۍ كي به دي يوازي نه پرېږدي.

ددې خبري د لارو بناتيا لپاره د هغو درو كسانو قصه رانقلوو چي د باران له امله يې په غره كښي يوه غار ته پناه وړې وه، غار ته په داخلیدوسره يوه لويه ډبره را ايله سول او د غار خوله يې بنده كړل چي له امله يې دې درو كسانو د راوتلو وس نه درلود، نو په غار كي په داسي حال كي پاته سول چي په ژوندون يې د ځانو لپاره قبر جوړ كړ، په خپلو ماينځو كي

يې سره وويل چي ددې سختۍ څخه به يوازي په هغو اعمالو خلاصون پيدا كوو چي د پراخۍ او اسانۍ په وخت كې مو ترسره كړي دي، نو هر يوه خپل اعمال الله تعالى ته وسيله كړل، يوه يې د مور او پلار سره نيكه رويه او سلوك و الله تعالى ته وسيله كړل، بل يې د الله تعالى د ويري د زنا پريښول و الله تعالى ته وسيله كړ، او دريم يې د مزدور د حق ساتنه او په هغه كسني زياتوب و الله تعالى ته وسيله كړل، نو ټولو هغه اعمال الله تعالى ته وسيله كړل چي د اسانۍ او پراخۍ په حالت كې يې ترسره كړي وه، نو الله تعالى دا لوډېره ايسته كړل او دوى لدې غار څخه راووتل او خلاصون يې پيدا كړ. (دا قصه په صحيح البخاري او صحيح مسلم كې رانقل سوې ده).

همدا شان لمونځ، زكاة، روژه او حج ترسره كول د مسلمان په ژوند كې بنه اغيزې او نتيجې لري.

د مسلمان په ژوند كې د لمانځه غوري پايلې:

لمونځ د اسلام ستن (يا د ملا د تير حيث لري)، دا هغه عبادت دى چي د فحشاء او منكر څخه مسلمان راگرځوي، دا عبادت د بنده او الله ترمنځ يوه ټينگه او مضبوطه رابطه ده، كله چي يو مسلمان خپل لمنځونه په مسجد كې د نورو مسلمانانو سره كوي نو پدې سره دده اړيکه د الله تعالى سر نوره هم قوي كيږي، په دې عمل سره دده اړيکه شپه او ورځ د الله تعالى سره دايمي او ابدي پاتيريږي.

د الله عزوجل لپاره پنځه وخته فرض لمونځ او نور نوافل اداء كول انسان له فحشاء او منكر څخه ليري ساتي، كله چي يو انسان د يو منكر كار هوډ و كړي نو لمونځ ياد كړي او د ځان څخه پوښتنه كوي چي لمونځ د څه لپاره كوي؟ او ولي پر لمانځه دومره ټينگ دى؟ نو خپله خپل نفس ته ځواب ور كوي او وايي: ځكه لمونځ كوي چي د الله تعالى څخه د ثواب او اجر اميد او د عذاب څخه يې ويره لري، ځكه دا لمونځ دى چي انسان له فحشاء او منكر څخه راگرځوي، نو د لمانځه په سبب به د فحشاء او منكر څخه ليري وي.

الله تعالى فرمايلي دي: {وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ}. (العنكبوت: ۴۵).

ژباړه: او لمونځ قايم كړه، په باوري ډول لمونځ له بدلمنۍ او ناوړو چارو څخه منع كوي.

د مسلمان په ژوند كې د زكاه وركولو گټې:

همدارنگه زكاه وركول هم له ډيرو اغيزناكو او عظيمو فوايدو څخه برخمن دى، د زكاه په وركولو سره د مسلمان نفس د زړه د تنگۍ او بخل څخه ساتي، مال پاكيزي نمو او ډيرنبت كوي، همدارنگه د زكاه په وركولو سره كه چيري خانان خپل زكاتونه و فقيرانو ته وركړي نو د دې الهي حكم په ترسره كولو سره به فقيران ماړه او بي حاجته سي، چي دپته په عربي كې (التكافل الاجتماعي) وايي.

د معاذ بن جبل رضي الله عنه په حديث كې راغلي دي، چي رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته وويل: (كه چيري دې خلكو (يعني اهل كتابو) د لمانځه حكم ومانه، نو دوى ته خبر وركړه چي الله تعالى د دوى په اموالو كې زكاه فرض كړى دى، چي د دوى د خانانو څخه به اخيستل كېږي او د دوى پر فقيرانو به تقسيمېږي.

د زكاه په وركړه كښي خپله خانانو ته هم لويه گټه رسېږي ځكه د زكاه په وركړي سره نفسونه پاكېږي، په مال كښي يې نمو او ډيرنبت راځي، د مسلمانانو سره په مرسته او كومك سره ثواب وركول كېږي، او الله تعالى د زكاه حكم پداسي ډول فرض كړى دى چي فقير او غني دواړو ته په يو وخت كې گټه رسېږي، زكاه د مال هغه لږ برخه ده چي حاجتمند ته يې ورباندي فضيلت وركړى دى او د مال لږ برخه يې پر غني يا خان فرض كړى دى.

مسكينانو ته په زكات او د صدقاتو په وركولو باندي ښه اثار او گټوري پايلي مرتبي دي، په صحيح مسلم كې د ابوهريره رضي الله عنه روايت دى چي رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: يو وخت يو سړى په يوه دښته كې روان ؤ چي نابره يې د وريځي له طرفه اواز واوريدى: چي د فلاني باغچه اوبه كړه، نو وريځ روانه سوه او پريوې توري ډبريني محكي يې باران وكړ، ترڅو يو خوړد او بو ډك سو، نو دې سړي دا اوبه تعقيب كړي، ترڅو يو داسي سړي ته ورسيد چي په باغ كې يې اوبه په بيلچه بيلولې، ده ورته وويل: اي! د الله بنده ستا نوم څه دى؟ هغه ورته وويل: فلانى، ده د ځان سره وويل: دا خو هغه نوم دى چي ماله وريځي څخه واوريدى، هغه ورته وويل: د اې د الله بنده! ولي زما څخه پوښتنه كوي؟

ده ورته وويل: ما يو اواز له وريخي له طرفه واوريدى، دهغه چا نوم مي واريدي چي ددي او بو خاوند دى، او ويل ئې: د فلاني باغ اوبه كره يعني ستا نوم يې ياداوه، نو ته پدي باغ كي خه كوي؟ هغه سړي ورته وويل: دا چي تا دا خبره وكړه، نو زه ددي باغ په حاصلاتو كښي فكر كوم، درې برخي يې كوم، يوه برخه يې خيراتوم، دوهمه برخه زه او زما عيال خورو، او پاته برخه يې دوباره په باغ كي لگوم. په بل روايت كي راخي چي دريمه برخه يې مسكينانو، سوالگرو او مسافرو ته وركوم.

د مسلمان په ژوند كي د روژې نيولو ښې پايلي:

روژه هم د نورو عبادتو په خير د لويو گټو او ښو پايلو څخه برخمنه ده، ځكه چي روژه ډال دى، لكه څنگه چي رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: "الصيامُ جُنَّةٌ" يعني روژه ډال دى، همدا روژه د اور څخه هم ډال او سپردى، د اخيرت د عذاب څخه وقايه او پوښ دى، روژه د گناهونو په مقابل كي ډال دى، ځكه د روژې په نيولو سره د نفس او شهوت قوت كمزورى كيږي، روژه د هغو محرमतو تر منځ يو ديوال دى چي د عينو نعمتو له لذت څخه رامنځ ته كيږي، لدې كبله رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: (حُقَّتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ، وَحُقَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ). (صحيح مسلم، كتاب الجنَّة وَصِفَةِ نعيمِهَا وَأَهْلِهَا). ژباړه: (جنت په سختيو او كړاونو كي پټ دى، او جهنم په شهواتو كي پټ دى).

او د مسلم په روايت كي راخي چي جنت ته لار د الله تعالى پر طاعت باندي صبر او د گناهونو څخه صبر ته ضرورت لري، او جهنم ته لار په شهواتو كي پټه ده.

نو كوم انسان چي لدې ناروا خواهشاتو او شهواتو څخه ليري سو نو ژوند يې سلامت سو، او كله چي د شهواتو او خواهشاتو و خواته مخ كړي نو پايله او انجام يې غم او پښيماني او د دنيا او اخرت ذلت او خواري ده. عبدالله ابن مسعود رضى الله عنه د رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه روايت رانقلوي چي هغه وفرمايل: اي د عوانانو ټولې! د چا كه په تاسو كي د نكاح توان وي نو هغه دي ضرور نكاح وكړي، ځكه دا نكاح د سترگو ډېره را بندونكې او د شرمگاه ښه ساتونكې ده، او د چا كه د نكاح توان نه وي نو هغه دي روژې ونيسي ځكه دا روژه دده لپاره د خواهشاتو منع كونكې ده.

نبي عليه الصلاة والسلام دا خبره واضحه ڪرڻ چي ڪوم انسان دنڪاح توان ولري نو هغه دي
د خپل نفس او د بل نفس د پاڪي له ڪبله دنڪاح په ڪولو ڪي تيزي و ڪري.

خو ڪله چي دنڪاح وس او توان نه لري نو د هغه لپاره نبي ڪريم صلى الله عليه وسلم د نبوي
علاج وړانديز ڪري دي چي هغه روڙه ده، ځکه په روڙه ڪنبي د نفس د ضعيفوالي له ڪبله
روڙه يو حامي او وقايه د گناهونو څخه وي.

ڪله چي خانان روڙه نيسي نو دوى ته د وړو ڪسانو احساس پيدا ڪيږي، نو پدي
ڪار سره د الله تعالى شکر اداء ڪوي، دا فکر ورسره پيدا ڪيږي چي دوى داسي
ديني ورونه لري چي بيله روڙي لوبه تيروي.

د حج فريضه د مسلمان په ژوند ڪي:

حج يو لوى عبادت دي، الله تعالى پر خپلو بندگانو په ټول عمر ڪي يو وار فرض ڪري دي،
په حج ڪي ځيني احڪام تر مال پوري تعلق لري او ځيني بيا تر بدن پوري تعلق پيدا ڪوي،
چي په ترسره ڪولو سره يې د مسلمان په ژوند ڪي بنې او گټوري پايلي او نتيجې په لاس
ورځي، او رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: (يوه عمره تر بلي عمرې د گناهونو
ڪفاره ده، او د قبول سوي حج بدله بېله جنته بل څه نه ده). (البخاري، مسلم).

د ابوهريره رضی الله عنه څخه روايت دي چي د رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه تر ټولو
افضلو اعمالو پوښتنه و سول نو هغه ورته وويل: (پر الله تعالى او د هغه پر رسول ايمان
ايمان لرل، بيا يې ورته وويل سول چي ددې څخه وروسته ڪوم عمل زيات افضل دي؟ وې
فرمايل: د الله تعالى په لار ڪنبي جهاد ڪول، بيا يې ورته وويل سول چي ددې څخه وروسته
ڪوم عمل زيات بهتر دي؟ وې فرمايل: قبول سوي حج). (البخاري، مسلم).

د ابوهريره رضی الله عنه څخه روايت دي چي رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: (چا
که د الله تعالى لپاره داسي حج و ڪړي چي نه يې شرعي جماع و ڪړه او نه يې ناروا عمل و ڪړو نو
داسي راستون سو لکه اوس چي خپلي مورزيږولي وي). (البخاري، مسلم).

د مقبول حج علامه داده چي د نبي عليه الصلاة والسلام د سنت مطابق وي، او د حج څخه وروسته يې په ژوند كښي نوره هم تقوا او دينداري راغلي وي.

حج او عمره و الله تعالى ته د قرب او نژديوالي لوی سببونه دي، د مثال په ډول طواف؛ طواف داسي عبادت دی چي الله تعالى د كعبې له ځانگړتياؤ څخه گرځولی دی، يعني دا عبادت يوازي او يوازي د كعبې پر شاوخوا كيدای سي.

دا خبره د يادولو وړ ده چي هر طواف چي د كعبې ماسيوا بل ځای كيږي هغه نامشروع او ناروا عمل دی، لدې كبله پر قبر طواف كول حرام عمل دی.

په همدې توگه د حجر اسود مچول او لمسول، او د ركن يمانی لمسول يو مشروع عمل دی، ددې دوو ځايو ماسيو بل هيڅ چيري د ډبري په مچولو او لمس كولو سره الله عزوجل ته ځان نژدي كول نه دي راغلي او نه الله تعالى دا عمل مشروع گرځولی دی. لدې كبله كله چي عمر رضی الله عنه حجر اسود مچل كړ نو وې ويل: زه پدې ښه پوهيږم چي ته يوه ډبره يې، نه ضرر رسولاى سي او نه گټه، كه ما رسول الله صلى الله عليه وسلم نه واى ليدلى چي ته يې مچولي ما به نه واى مچ كړې، (البخاري، مسلم).

د حج په اداء كولو سره د يو مسلمان په ژوند كښي ښې او گټوري پايلي او نتيجې په لاس راځي، كله چي حاجي د حج لپاره خپل كالي و كارې او احرام واغوندى نو پدې حالت كي خان او مسكين يو شان وي، چي ددې لباس په اغوستلو سره يې د كفن لباس ورياديږي، نو د مرگ لپاره په نيكو اعمالو تيارى نيسي، لكه څنگه چي الله تعالى فرمايلي دي: {تَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى}. (البقره: ۱۹۷)

ژباړه: د حج د سفر لپاره د لاري توبنه درسره واخلى؛ او تر هر څه ښه د لاري توبنه پرهيزگاري ده.

او بيا كله چي حاجيان د عرفې پر ميدان سره يوځاى سي نو دا خپله د قيامت د ورځي د دريدولو سره مشابهت پيدا كوي، نو د قيامت د ورځي لپاره په صالحو اعمالو سره ځان تياروي.

همداسي په حج کي د شرق او غرب مسلمانان ملاقات او لیده کاته کوي، پیژندنه یې کیږي او یو او بل ته نصیحتونه کوي، په احوالو ځانونه سره خبروي او په خوشحالیو یې خوشحاله کیږي، دا داسي مثال لري لکه دردونه او کړاونه چي یې سره شریک وي، یو بل ته لارښونه کوي، او د الله تعالی د امر مطابق یو له بله په نیکی او تقوا کومک سره کوي.

حاصل د خبري دادی؛ چي دا لوی او عظیم عبادات دي، چي الله تعالی مشروع گرځولي دي، او خپل حنیف دین یې ورباندي بناء کړی دی، چي په ترسره کولو سره یې د مسلمان په ژوند کي گټوري او اغیزناکي پایلي په دنیا او اخرت کي لاس ته ورځي.

د الله تعالی څخه سوال کوم چي د هغه اعمالو توفیق را کړي چي الله تعالی ورباندي راضي کیږي، او موږ د هغو کسانو له جملې څخه وگرځوي چي خبره اوري او د بنو خبرو متابعت کوي، او د الله تعالی څخه دا سوال کوم چي موږ د هدایت لوري ته بلونکي مهديین وگرځوي، یقیناً الله تعالی سخاوالا او کریم ذات دی.

وَصَلَّى اللهُ وَسَلَّمَ وَبَارَكَ وَأَنْعَمَ عَلَى خَيْرِ أَنْبِيَائِهِ وَرَسُولِهِ نَبِيِّنَا وَإِمَامِنَا وَسَيِّدِنَا مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللهِ، وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ، وَمَنْ سَلَكَ سَبِيلَهُ وَاهْتَدَى بِهَدَاهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**